

У ЧЫМ ЯГО САКРЭТ?

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

Прафсаюз адукацыі фактычна суправаджае студэнцкую моладзь з моманту яе паступлення ва ўніверсітэт і да атрымання першага працоўнага месца. А педагогі застаюцца пад нашым крылом і далей. Моладзі прысвечаны цэлы раздзел у пагадненні паміж Міністэрствам адукацыі і галіновым прафсаюзам. Ён, як скарбонка, папаўняецца штогод усё новымі і новымі нормамі.

Студэнцкі прафсаюз — унікальная арганізацыя, якая дзейнічае ў інтарэсах студэнтаў і мае магчымасць гаварыць на роўных як з кіраўніцтвам універсітэта, так і са студэнтамі. А яго правы і паўнамоцтвы нарматыўна ўрэгуляваныя ў пагадненнях з установамі адукацыі.

— Фактычна ніводнае пытанне, якое датычыцца студэнтаў, не вырашаецца без уліку меркавання студэнцкага прафсаюза, — пачынае старшыня пярвонай прафсаюзнай арганізацыі студэнтаў Белдзяржуніверсітэта **Вольга ЛОКЦЕВА**. — Нашы прадстаўнікі ўваходзяць ва ўсе ўніверсітэцкія камісіі, дзейнасць якіх закранае пытанні арганізацыі вучэбна-выхаваўчага працэсу і стыпендыяльнага забеспячэння, сацыяльных і жыллёва-бытавых пытанняў. Мы маніторым работу пунктаў грамадскага харчавання, умовы пражывання студэнтаў. Удзельнічаем у распрацоўцы правілаў унутранага распарадку ў інтэрнатах, палажэнняў аб засяленні студэнтаў у інтэрнаты, у размеркаванні месцаў. Адлічэнне навучэнцаў — членаў галіновага прафсаюза ці прыцягненне іх да дысцыплінарнай адказнасці таксама не дапускаецца без узгаднення з прафсаюзам студэнтаў...

На першы погляд, незразумела, навошта ўзгадняць з прафсаюзам расклад заняткаў? Тым не менш там, дзе ён узгадняецца, незадаволеных раскладам менш, бо дзейнічае рэальны механізм уліку інтарэсаў студэнтаў. А ці патрэбны прыцягненні перапынкі паміж заняткамі для арганізацыі харчавання? Гэта таксама прафсаюзнае пытанне. Бяруцца пад увагу і якасць гандлёвага абслугоўвання, і асартымент у гандлёвых кропках і пунктах харчавання, і рэжым іх працы — каб яны заставаліся даступнымі ў тым ліку для студэнтаў, якія вучацца ў другую змену. Прыкладна раз у месяц студэнцкі прафсаюз сустракаецца з адміністрацыяй універсітэта, каб агучыць проблемныя пытанні, што ўзнікаюцца студэнтамі.

дзяржуніверсітэце дзевяць) дасягае амаль 80 працэнтаў. Студэнцкая вёска сёння — гэта восьмь інтэрнатаў з сучаснай кватэрнай планіроўкай (сваёй кухняй, санвузлом і душавой), спартыўны комплекс «Лядовы каток», стадыён, яслі-сад «Крошкін дом» на 75 месцаў, філіял 33-й студэнцкай паліклінікі, бясплатнае стаматалагічнае аддзяленне... Прычымы цэны за пражыванне ў студэнцкіх інтэрнатах вельмі дэмакратычныя: у інтэрнатах першай катэгорыі плата за пражыванне складае для студэнтаў ВНУ ўсяго 1,2 базавай велічыні. Да таго ж аднолькавую суму плацяць як студэнты бюджэтнай формы навучання, так і студэнты-платнікі. Калі браць прыклады іншых краін, то ў Грузіі ўсе інтэрнаты ВНУ аддадзены ў камунальны фонд. У Літве інтэрнаты ўвогуле не запоўнены, паколькі там ніхто не хоча плаціць 100% за камунальныя паслугі і студэнтам больш выгадна здымаць кватэру. Толькі адзін штрих: у 2008 годзе забяспечанасць жыллем студэнтаў была выключана з сацыяльных стандартаў **Балонскага працэсу...**

СТЫМУЛЫ ДЛЯ МАЛАДЫХ ПЕДАГОГАЎ

Многіх замежных гасцей зацікавіў вопыт падтрымкі маладых педагогаў, які прэзентавала **старшыня Мінскай гарадской арганізацыі Беларускага прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі Ларыса ВОЛКАВА**.

Штогод у армію сталічных педагогаў уліваецца ад 700 да 800 выпускнікоў педагогічных спецыяльнасцяў. Але праблема іх замацавання на першым працоўным месцы па-ранейшаму актуальная. Някая яна і не стаіць так востра, як яшчэ тры-чатыры гады таму, калі ў галіне заставаліся толькі 44—45% ад агульнай колькасці (сёння гэты паказчык дасягае 60 працэнтаў), тым не менш далёка не ўсе выпускнікі педагогічных спецыяльнасцяў звязваюць сваю будучыню са школай. Нехта спрабуе пасля заканчэння адпрацоўкі па размеркаванні самарэалізавацца ў тых сферах, дзе плаціцца больш, дзе працоўны дзень строга рэгламентаваны, а выхадныя дні можна прысвяціць уласнай сям'і...

— Пытаньні ў маладых спецыялістаў, якія прыступаюць да працы, заўсёды ўзнікаюць шмат, — канстатуе Ларыса Волкава. — Напрыклад, усіх без выключэння цікавіць, як фарміруецца тарифная стаўка? Ад якіх

лады спецыяліст можа зайсці, унесці свае індывідуальныя звесткі і пракантраляваць, ці правільна яму налічваецца заробак. Калі разлікі не супадаюць, педагогі тэлефануюць нам, просяць дапамагчы разабрацца, хто і дзе дапусціў памылку. Больш за тое, з бухгалтэрыяй нам таксама тэлефануюць, каб праверыць дакладнасць сваіх разлікаў...

Трэба заўважыць, што ў сталіцы ўстаноўлены штотымсячанныя даплаты маладым спецыялістам у памеры адной базавай велічыні на працягу двух гадоў пасля заканчэння тэрміну працы па размеркаванні. Пры заключэнні кантрактаў для маладых спецыялістаў прадугледжаны заахвочвальныя дадатковыя дні адпачынку.

Калі ж наймальнік «забывае» пра тыя ці іншыя выплаты, напрыклад пра «пад'ёмныя» маладым спецыялістам і выплаты спецыялістам, якія прыбылі на працу ў Мінск з іншай мясцовасці, у справу ўмешваюцца прафсаюзы...

Даволі востра стаіць для маладых педагогаў і праблема з жыллем. У Мінску пакуль дзейнічае толькі адзін інтэрнат для маладых педагогаў, прычым толькі для тых, хто яшчэ не мае сям'і. Але па даручэнні старшыні гарвыканкама месцы для педагогаў могуць выдзяляцца ў інтэрнатах прадпрыемстваў-шэффа. Зараз вядуцца перамовы пра будаўніцтва ў сталіцы жылога дома для педагогаў. «Улады нас чуюць і шукаюць шляхі, каб вырашыць гэту праблему», — запэўнівае Ларыса Волкава.

Для даведкі: Еўрапейскі камітэт прафсаюзаў адукацыі з'яўляецца рэгіянальнай структурай Інтэрнацыянала адукацыі (глобальнай федэрацыя прафсаюзаў настаўнікаў і работнікаў сістэмы адукацыі) і прадстаўляе на гэты момант інтарэсы 11 мільёнаў работнікаў дашкольнай, агульнай сярэдняй, сярэдняй спецыяльнай, прафесійнай і вышэйшай адукацыі з 49 краін.

Традыцыйнымі сталі і сустрэчы спецыялістаў прафсаюза восенню з маладымі педагогамі «Ці лёгка быць маладым?», падчас якіх апошнім тлумачаць, як правільна павінны быць аформлены працоўныя адносіны, разказваюць аб правах, абавязках і гарантыях для маладых спецыялістаў, умовах атрымання кваліфікацыйнай катэгорыі, ад якой таксама залежыць заробак.

Не так даўно з пачатку Маладзёжнага савета Мінскай гарадской арганізацыі прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі вырашылася пытанне аб адтэрміноўцы ад службы ў арміі для маладых выкладчыкаў устаноў прафесійна-тэхнічнай адукацыі...

Добрым спосабам падтрымаць настаўнікаў-пачаткоўцаў у сталіцы лічаць прафесійныя конкурсы педагогічнага майстэрства, бо іх пераможцы маюць права на пазачарговае атрыманне кваліфікацыйнай катэгорыі. У маладых педагогаў у горадзе ёсць шмат магчымасцяў, каб сябе праявіць. Адна з іх — штогадовы конкурс «Сталічны настаўнік — сталічнай адукацыі», дзе для старшакурснікаў педагогічных спецыяльнасцяў прадугледжана намінацыя «Педагагічны дэбют», а для педагогаў са стажам працы не больш як тры гады — намінацыя «Мы — маладыя». Да таго ж такія конкурсы ўплываюць як на якасць адукацыі, так і на імідж педагогаў у грамадстве.

Падчас асенніх канікул у гарадскім адукацыйна-аздараўленчым цэнтры «Лідар» пад Мінскам праходзіць традыцыйны адкрыты Мінскі маладзёжны фестываль педагогічных ідэй і рашэнняў. Патрабаванні да мінімальнага прафесійнага стажу на фестывалі не вызначана, таму стаць яго ўдзельнікамі могуць і зусім юныя педагогі з двухмесячным вопытам работы, якія толькі-толькі прыступілі да яе.

А яшчэ за дзевяць гадзін яна змадэлявала, раскроіла і пашыла сукенку.

У кастрычніку Вольга прадставіць нашу краіну на сусветным чэмпіянаце WorldSkills у Абу-Дабі. Як і яшчэ адзін уладальнік «золата» — Іван Скорб, студэнт БДТУ, які перамог у кампетэцый «Вытворчасць мэблі».

Конкурс WorldSkills — гэта своеасаблівыя алімпійскія гульні па розных прафесіях, якія праводзяцца кожныя два гады на працягу вась

ужо 60 гадоў. У руху WSI у цяперашні час удзельнічаюць 76 краін, якія ахопліваюць больш як 70 працэнтаў насельніцтва зямнога шара. Мэта WorldSkills — папулярызацыя рабочых прафесій у сучасным грамадстве і павышэнне іх прывабнасці для моладзі.

Матэрыялы падрыхтавала
Надзея НИКАЛАЕВА.
nikalaeva@vziasda.by

Святкаванне Масленіцы — адзін з праектаў прафсаюза БДУ. Рэктар Белдзяржуніверсітэта **Сяргей Абламейка** пяць бліны для пераможцаў конкурсу...

ПАВАЖАНАЯ ПРАФЕСІЯ... У ФІНЛЯНДЫ

Дырэктар Еўрапейскага камітэта прафсаюзаў адукацыі С'юзан ФЛОКЕН падкрэслівае: «Адукацыя — гэта зона нацыянальнай адказнасці, а шырокія правы педработнікаў і асяроддзе навучання — ключ да якаснай адукацыі. Дзейнасць прафсаюзаў заўсёды была своеасаблівым выклікам, асабліва на фоне скарачэння бюджэтаў на адукацыю».

Па словах С'юзан, амаль што ва ўсіх еўрапейскіх краінах прафесія настаўніка перастала быць прыцягальнай. Выдаткі на сферу адукацыі падаюць, адпаведна зніжаецца і ўзровень заробкаў. Педагогі адчуваюць моцны ціск з боку бацькоў сваіх выхаванцаў. Шмат часу ім даводзіцца траціць на падрыхтоўку да заняткаў. Мужчыны ў пачатковай і сярэдняй школе становяцца выключэннем. Гэта таксама адно з наступстваў зніжэння прэстыжу ў грамадстве прафесіі педагога. Калі не прапанаваць мужчыну добрую зарплату, то ён будзе шукаць спосабы для сваёй самарэалізацыі ў іншым месцы. Крыху больш мужчын працуе ў вышэйшай школе, а таксама ў кіраўніцкай сферы, дзе больш высокі ўзровень заробкаў. «Мы падтрымліваем ідэю, што выкладанне ў школе — гэта і мужчынская прафесія, — кажа С'юзан Флокен, — арганізуем мерапрыемствы, якія павінны прыцягнуць мужчын у адукацыйную сферу. На парадку дня стаіць таксама павелічэнне колькасці жанчын, што задзейнічаны на кіраўнічкіх пасадах».

Фінляндыя — адна з нешматлікіх еўрапейскіх краін, дзе моладзь ахвотна ідзе ў педагогіку. Пры адборы будучых спецыялістаў там звяртаюць увагу не толькі на акадэмічны паспяховаасць прэтэндэнтаў, але і на іх маральна-псіхалагічныя якасці, без якіх педагог не можа адбыцца. Перад прыняццем ва ўніверсітэт усе будучыя педагогі праходзяць спецыяльнае інтэрв'ю, падчас якога высвятляецца іх гатоўнасць навучацца, крытычна мысліць, аперыраваць інфармацыяй, матывацыя да настаўніцкай работы, стаўленне да дзяцей: як чалавек праявіць сябе ў той ці іншай сітуацыі, як ён будзе рэагаваць на магчымую крытыку з боку навучэнцаў ці іх бацькоў, як будзе паводзіць сябе з так званымі «цяжкімі» вучнямі. Дарэчы, толькі 8 працэнтаў найлепшых выпускнікоў педагогічных спецыяльнасцяў становяцца ў выніку педагогамі — першым траціца на педагогічным пасадзе, іх частка сур'ёзны конкурс. У Фінляндыі педагогі лічацца аднымі з самых адукаваных, прафесія настаўніка — адной з самых паважаных і запатрабаваных, а прадстаўніцтва мужчын складае 40—50 працэнтаў ад агульнай колькасці педагогаў...

Падчас III Мінскага маладзёжнага фестывалю педагогічных ідэй і рашэнняў настаўнікі прапаноўвалі пачаставацца спагелі з праліўнага дажджу, дэсэртамі «11 гадоў вучыў, а ўсё роўна нічога не памятаю» і адбіўнай «Слёзы настаўніка».

Кожны першаккурснік, які прыехаў вучыцца ў Мінск з іншага горада, скажа вам, што паступіць у сталічную ВНУ — толькі палова справы. Абсалютна шчаслівым чалавекам можна адчуць сябе толькі ў тым выпадку, калі атрымаеш у студэнцкім інтэрнаце дах над галавой. Асабліва калі табе пашанцуе трапіць у Студэнцкую вёску... Дарэчы, менавіта студэнтам БДУ пашчасціла першымі засяліцца туды. Сёння забяспечанасць месцамі ў студэнцкіх інтэрнатах (а іх у Бел-

фактараў залежыць іх заробатная плата? Ці можна паўплываць на яе памер? Таму спецыялістамі нашай сацыяльна-эканамічнай службы быў распрацаваны ўніверсальны аўтаматычны анлайн-разлік стаўкі (акладу) для асобных груп работнікаў устаноў адукацыі сталіцы. **Яго можна знайсці на сайце гаркама прафсаюза (<http://profobraz.by>).** Пры распрацоўцы мы пастараліся ўлічыць найбольш частыя пытанні і вострыя моманты, звязаныя з налічэннем заробку. Кожны ма-

Клуб «Залатыя рукі»

2 залатыя, 21 сярэбраны і 6 бронзавых медалёў заваявала беларуская зборная ў фінале першага адкрытага Еўразійскага чэмпіянату, які прайшоў у рамках V Нацыянальнага чэмпіянату «Маладыя прафесіяналы» ў Расіі.

Рэспубліканскую каманду «WorldSkills Беларусь» прадстаў-

лялі навучэнцы каледжаў, студэнты ўніверсітэтаў і маладыя кваліфікаваныя рабочыя ва ўзросце да 22 гадоў з розных рэгіёнаў краіны: Мінска, Гродна, Віцебска, Магілёва, Гомеля, Рагачова, Брэста, Кобрына — усяго 35 чалавек.

Залаты медаль у кампетэнцыі «Тэхналогія моды» заваявала ў Краснадары Вольга Кушнер, навучэнка Гродзенскага каледжа тэхнікі, тэхналогіі і дызайну. Свае навыкі

і ўменні дзяўчына дэманстравала на працягу трох дзён. Для пачатку канкурсантам было прапанавана за восем гадзін вырабіць камізэльку на падкладцы, а пасля майстэрскага выканання задання дэкарыраваць сваю работу матэрыяламі з «тайнай» каробкі. Таксама ў рамках конкурсу малады дызайнер распрацоўвала эскізы сукенкі і муляжным метадам дэкарыравала прапанаваную мадэль са складанай драпіроўкай.